

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra celoživotního vzdělávání a podpory studia

**Česká
zemědělská
univerzita
v Praze**

**Průřezové téma Člověk a svět práce a jeho aplikace
ve výuce praktického vyučování na středních
odborných školách**

Bakalářská práce

Autor: Simona Moravcová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Radmila Dytrtová, CSc.

2023

Zadávací list (obě strany!)

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

Průřezové téma Člověk a svět práce a jeho aplikace ve výuce praktického vyučování na středních odborných školách

vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma že, na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Praze dne 29. 3. 2023

.....

(podpis autora práce)

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí práce doc. PhDr. Radmile Dytrtové, CSc., za skvělou spolupráci, včasné reakce na mé dotazy, upřímné hodnocení a rady, které mi při psaní této bakalářské práce poskytla a které pro mě byly velkým přínosem.

Také bych velmi ráda poděkovala mé rodině, která mi byla v tomto období velkou oporou a ředitelce školy SOŠ Litvínov – Hamr, která mi v mé BP umožnila realizovat fiktivní kadeřnický salon na této škole.

Abstrakt

Předložená bakalářská práce je zaměřena na návrh vedení fiktivního kadeřnického salonu, a to konkrétně pro předmět Odborný výcvik na SOŠ Litvínov – Hamr, v rámci kterého žáci 3. ročníku vytvoří návrh na pracoviště, a to konkrétně dámské provozovny kadeřnictví.

Cílem práce bylo provést návrh pro výuku praktického vyučování s aplikací průřezového tématu Člověk a svět práce pro vybranou odbornou školu s oborem Kadeřník (69-51-H/01).

V praktické části je nejprve charakterizována vybraná škola a představen její vzdělávací program pro předmět Odborný výcvik. Dále je v práci zhodnoceno vybavení a vzhled učebny Odborného výcviku pro obor Kadeřník. Na základě hodnocení je navržen vícehodinový projekt pro žáky Odborného výcviku, ve kterém zpracují inovaci učebny pomocí zadaného obnosu financí.

Součástí praktické části je také dotazníkové šetření, které zjišťuje názory na hodnocení již realizované obnovy učebny na vybrané škole a zpracování vyhodnocení tohoto šetření.

Klíčová slova

odborná škola, praktické vyučování, průřezové téma Člověk a svět práce

Abstract

The presented bachelor thesis is focused on the design of the management of a fictitious hairdressing salon. Specifically for the vocational training at the 3rd year create a proposal for a workplace, namely a ladies' hairdressing establishment.

The aim of the work was to carry out a design for practical training with the application of the cross-curricular topic „Man and the World of work“, for a selected vocational school with the vocational subject Hairdresser (69-51-H/01).

In the practical part, the selected school and its curriculum for the subject Vocational Training are characterized. Furthermore, the paper evaluates the equipment and appearance of the vocational training classroom for the subject Hairdresser. On the basis of the evaluation, a multi-hour project is proposed for vocational training students in which they work out the innovation of the classroom using a given amount of funds.

The practical part also includes a questionnaire survey to evaluate the already implemented classroom renovation in the selected school and the elaboration of the evaluation of this survey.

Keywords

vocational school, practical teaching, cross-cutting theme Man and the world of work

OBSAH

ÚVOD.....	10
TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 Cíl a metodika.....	12
1.1 Cíle práce.....	12
1.2 Metodika.....	12
2 Rámcový a školní vzdělávací program.....	13
2.1 Rámcový vzdělávací program pro SOŠ a SOU.....	13
2.2 Školní vzdělávací program pro SOŠ a SOU.....	14
3 Průřezové téma Člověk a svět práce.....	18
4 Výchovně vzdělávací proces.....	19
4.1 Výchovně vzdělávací cíle.....	19
4.2 Učivo.....	19
4.3 Formy výuky.....	19
4.4 Metody výuky.....	22
4.5 Učební pomůcky a didaktická technika.....	25
4.6 Učitel a žák.....	25
4.6.1 Osobnost učitele.....	25
4.6.2 Komunikativní dovednosti učitele.....	25
PRAKTICKÁ ČÁST.....	27
5 Charakteristika školy.....	27
5.1 Střední odborná škola Litvínov – Hamr, p. o. – historie a současnost.....	27
5.2 Identifikační údaje.....	28
5.3 Profil absolventa školy.....	29
6 Odborný výcvik – učební osnova předmětu.....	32

6.1	Cíl vyučovacího předmětu.....	32
6.2	Charakteristika učiva.....	32
6.3	Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí.....	33
6.4	Strategie výuky.....	33
6.5	Hodnocení výsledků žáků.....	33
6.6	Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a aplikaci průřezových témat.....	34
6.7	Zařazení průřezového tématu Člověk a svět práce.....	35
6.8	Cíl Odborného výcviku s aplikací průřezového tématu Člověk a svět práce 36	
6.9	Mezipředmětové vztahy v rámci předmětu odborný výcvik.....	36
7	Návrh žákovského projektu – vedení fiktivního kadeřnického salónu.....	41
7.1	Ekonomická rozvaha.....	43
7.2	Rozpis nabízených služeb.....	43
7.3	Hygiena práce.....	45
8	Dotazníkové šetření.....	47
8.1	Využití dotazníku.....	47
8.2	Realizace vlastního dotazníkového šetření.....	48
8.3	Výsledky dotazníkového šetření.....	48
9	Shrnutí výsledků a vlastní doporučení.....	57
	ZÁVĚR.....	58
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	59
	SEZNAM GRAFŮ.....	63
	SEZNAM ZKRATEK.....	64

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na obor Kadeřník-kadeřnice. Toto téma jsem si vybrala z osobních důvodů, a to proto, že jsem v tomto oboru sama vyučena. Po vyučení jsem nebyla připravena v tomto oboru podnikat, a to z důvodu toho, že praktická příprava nebyla součástí výuky. Od ukončení vystudování SOU uplynulo 28 let a tomuto oboru jsem se nikdy nevěnovala.

V současné době působím ve školství. Jsem zaměstnána jako asistent pedagoga na ZŠ a SŠ speciální v Karlových Varech. Práce s dětmi mě velice baví i přes mnohdy psychicky náročné situace, ale jako pedagogický pracovník si myslím, že tyto situace zvládám a v daný moment jejich problémového chování umím vhodně zareagovat. Je to práce náročná, ale na druhou stranu důležitá, zejména pro žáky. Tuto pracovní činnost vykonávám již osmým rokem a velmi mě baví. V rámci své bakalářské práce jsem se pokusila spojit poznatky z původně vystudovaného oboru a s těmi, které jsem získala v rámci studia programu Učitelství praktického vyučování na IVP ČZU v Praze.

V teoretické části jsou nejprve představeny pojmy související se zvoleným tématem. Nejprve je charakterizován rámcový vzdělávací program (RVP) a z něj vycházející školní vzdělávací program (ŠVP), jehož součástí jsou tzv. průřezová témata. Jedním z nich je průřezové téma Člověk a svět práce. Tomuto tématu je věnována samostatná kapitola. Dále jsou charakterizovány pojmy související s výchovně vzdělávacím procesem. Vzhledem k výběru zaměření mé práce je další kapitola věnována zvolenému oboru Kadeřník. Jsou v něm popsány konkrétní postupy při výuce, např. formy a metody výuky a také dovednosti učitele, které musí mít, aby dokázal rozvíjet žáky.

V praktické části práce je představena konkrétní škola, a to Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Litvínov – Hamr. Zde byl ve třetím ročníku oboru Kadeřník-kadeřnice realizován fiktivní kadeřnický salon. V rámci výuky pak bylo aplikováno průřezové téma Člověk a svět práce. Žáci mohli propojit odborné a ekonomické znalosti. Paní ředitelka poskytla částku ve výši 150 000 Kč a žáci sami rozvrhovali, jak s touto částkou hospodařit. Dále navrhli uspořádání pracoviště, velký důraz kladli

na estetické vybavení a opravu křesel – nové očalounění. Také byl navržen rozpis nabízených služeb, který zpracovali společně s učitelem Odborného výcviku.

Žákům pak byly osobně předány dotazníky, které byly anonymní a díky nim tak měli žáci možnost se vyjádřit k celkové realizaci fiktivního kadeřnického salonu. Dotazníkové šetření bylo úspěšné, celkem bylo předáno 93 dotazníků a návratnost byla 100 %.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Cíl a metodika

1.1 Cíle práce

Na základě analýzy průřezového tématu Člověka svět práce (RVP pro SOŠ a SOU) byl vytvořen návrh pro výuku praktického vyučování s aplikací uvedeného průřezového tématu pro vybranou odbornou školu 69-51-H/01 Kadeřník.

1.2 Metodika

Analýza průřezového tématu Člověk a svět práce (RVP pro SOŠ a SOU). Tvorba návrhu pro výuku praktického vyučování s aplikací uvedeného průřezového tématu pro vybranou odbornou školu 69-51-H/01 Kadeřník.

2 Rámcový a školní vzdělávací program

V roce 2004 proběhla výrazná změna v oblasti vzdělávání. Výuka musela být do té doby realizována podle daných metodických postupů. Ty byly nahrazeny rámcovými vzdělávacími (RVP) a školními vzdělávacími (ŠVP) programy. Tento systém byl zaveden na všech stupních vzdělávacího systému (kromě vyšších odborných škol a vysokých škol), a platí jak pro státní školy, tak pro školy soukromé. „Dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) jsou kurikulární dokumenty tvořeny na dvou úrovních: státní - v podobě rámcových vzdělávacích programů (RVP), podle kterých se uskutečňuje vzdělávání v konkrétní škole. Nový systém tvorby vzdělávacích programů je pouze jedním z článků kurikulární reformy. Dalším je změna vlastního procesu výuky, její modernizace s cílem zlepšit kvalitu vzdělávání a připravenost žáků na život v 21. století.“ (MŠMT, 2023)

2.1 Rámcový vzdělávací program pro SOŠ a SOU

RVP představuje platné dokumenty pro všechny školy, které nabízejí střední odborné vzdělávání, a jsou povinny je dodržovat a rozpracovat do svých ŠVP. Jedná se o dokumenty, které jsou přístupné pro pedagogickou a širokou veřejnost. Jsou to otevřené dokumenty, které budou po bezpečném období účinnosti nebo podle potřeby inovovány. Jejich cílem je vytvoření pluralitního vzdělávacího prostředí a podporu pedagogické samostatnosti škol, a proto vymezují pouze požadované výstupy (výsledky vzdělávání) a potřebné prostředky pro jejich dosažení, zatímco způsob realizace určených požadavků ponechávají na školách. Dalším cílem je lepší uplatnění absolventů středního odborného vzdělávání na trhu práce a jejich připravenost dále se vzdělávat, popřípadě se bezproblémově rekvalifikovat a vést hodnotný osobní i občanský život a celkové zvýšení kvality a efektivity středního odborného vzdělávání.

NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ: Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání.: 69-51-H/01 *Kadeřník* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007, 28.6.2007 [cit. 2023-03-28].

RVP se mohou podle potřeb společnosti, např. požadavků trhu práce, revidovat. „Aktualizované rámcové vzdělávací programy středního odborného vzdělávání vydané Opatřením ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. j. MŠMT-31622/2020-1 k 1. září 2020 roztríděné podle kategorií soustavy oborů vzdělání:

- Konzervatoře
- Nástavbové studium
- Obory E
- Obory J
- Obory H
- Obory L0 a M

RVP obsahují aktualizace odborné složky vzdělávání, doplnění vazby na Národní soustavu kvalifikací, úpravou Ekonomického vzdělávání, ve kterém došlo k zohlednění aktualizovaného standardu Finanční gramotnosti schváleného Ministerstvem financí a zapracování dříve vydaných Opatření ministra. Školy aktualizují své školní vzdělávací programy v souladu s touto aktualizací rámcových vzdělávacích programů nejpozději do 1. září 2022“

(RVP MŠMT, 2020)

2.2 Školní vzdělávací program pro SOŠ a SOU

Podle MŠMT je zpracování ŠVP naprosto v pravomoci školy. ŠVP schvaluje a vydává ředitel, ředitelka školy nebo školského zařízení. ŠVP musí být v souladu s příslušným RVP. Základní koncepce ŠVP se odvíjí od koncepce příslušného RVP, promítnou se do ní závěry úvodních analyzujících studií a další záměry a podmínky školy. Při vlastním vytváření ŠVP se řídíme zásadami pro tvorbu školního vzdělávacího programu, které jsou uvedeny v RVP. Pro každý obor vzdělání (ke každému RVP) se zpracuje samostatný ŠVP. ŠVP se zpracuje pro všechny formy vzdělávání, ze kterého bude škola v nejbližším školním roce vyučovat.

RVP také umožňují vypracovat buď jeden ŠVP pro celý rok (tj. pro všechny nabízené formy vzdělávání nebo nabízená odborná zaměření), nebo samostatně pro každou formu vzdělávání nebo odborné zaměření v oboru. Také je možné postupovat obráceně a zpracovat jeden ŠVP s tím, že popisy některých částí budou zpracovány samostatně tak, aby zohlednily rozdíly příslušných forem vzdělávání a zvláštnosti žáků (viz RVP zásady tvorby ŠVP pro jiné než denní formu vzdělávání). ŠVP může být strukturován předmětově (formálně s použitím učebních osnov), nebo do jiných úplných částí, např. jednotných vzdělávacích modulů.

ŠVP lze zpracovat také tak, aby vhodně koordinovaly a propojovaly výuku v příbuzných oborech vzdělání, a umožňovaly tak žákům přeměnu volby oboru vzdělání po 1. ročníku. Toho lze dosáhnout např. zprostředkováním společného prvního ročníku eventuálně některých částí vzdělávacího programu (např. společných vyučovacích předmětů nebo tematických částí všeobecného vzdělávání či odborného základu). Jedná se o integraci obsahovou a organizační, nikoli o integraci formální, tj. o sloučení několika oborů vzdělání do jednoho ŠVP – RVP musí být pro každý obor originální.

(ŠVP SOŠ SOU Litvínov – Hamr)

ŠVP se skládá ze čtyř hlavních částí. Je to:

- Profil absolventa

„Profil absolventa vyjadřuje především předpokládané závěrečné výstupy vzdělávacího programu v podobě získaných kompetencí absolventa“ (Slavík, Miller, 2012, s. 30).

- Charakteristika vzdělávacího programu

„Charakteristika vzdělávacího programu podává informaci orientovanou na proces jeho realizace.“ (Slavík, Miller, 2012, s. 30). Součástí je především organizace výuky.

- Učební plán

„Rámcové rozvržení obsahu vzdělávání je východiskem pro tvorbu učebních plánů ve školních vzdělávacích programech. Do učebního plánu školního vzdělávacího programu se zařazují vyučovací předměty, které se vytvářejí na základě vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů stanovených v rámcovém rozvržení obsahu vzdělání“

(Kříž, 2020, s. 22).

- Učební osnovy

Osnovy vypracovává každý vyučující za svůj předmět. Jejich nejdůležitější součástí je seznam tematických celků vyučovaných v jednotlivých ročnících a hodinová dotace.

RVP pro SOŠ a SOU stanovuje tzv. průřezová témata. Jsou jimi:

- Občan v demokratické společnosti
- Člověk a životní prostředí
- Člověk a svět práce
- Informační a komunikační technologie

Škola si ve svém ŠVP sama určí způsob zařazení průřezových témat do výuky.

„Obecné zásady tvorby ŠVP

Tvorba ŠVP je plně v kompetenci ředitele školy, který je odpovědný jak za kvalitu ŠVP, tak za úroveň jeho realizace. ŠVP musí být zpřístupněn veřejnosti. Pro každou formu vzdělávání (denní, večerní, dálkové, kombinované, distanční vzdělávání) bude zpracován ŠVP, a to buď jako samostatný ŠVP, nebo v rámci ŠVP pro jinou formu vzdělávání v daném oboru vzdělání. Školní vzdělávací program může být zpracován jako standardní (klasický), tj. na základě vyučovacích předmětů a učebních osnov, nebo jako modulový. Škola zváží, který způsob zpracování ŠVP je pro ni vhodnější. Užití modulů je vhodné zejména tehdy, pokud škola chce přispět k individualizaci vzdělávací cesty žáků a nabízet různé formy a možnosti vzdělávání (např. v kontextu celoživotního vzdělávání). Na základě jednoho RVP může škola zpracovat několik ŠVP, např. pro různá odborná zaměření.

ŠVP je zpracován:

- v souladu s příslušným RVP a s platnou legislativou
- komplexně, tzn., že vymezí požadované kompetence absolventa, výsledky a obsah vzdělávání, didaktické postupy uplatňované při realizaci školního vzdělávacího programu a personální, materiální a organizační podmínky nezbytné k dosažení stanovených cílů vzdělávání v daném vzdělávacím programu včetně spolupráce se sociálními partnery při realizaci programu v denní formě vzdělávání
- pro celé období vzdělávání (všechny ročníky), popř. všechny nabízené formy vzdělávání nebo odborná zaměření
- tak, aby byl přehledný a poskytoval všechny potřebné informace o vzdělávání v daném programu a aby umožňoval posoudit soulad s RVP
- tak, aby vytvářel podmínky pro uplatnitelnost absolventů na trhu práce, zvl. v regionu školy, a pro jejich osobnostní rozvoj a připravenost celoživotně se vzdělávat
- tak, aby vytvářel podmínky i pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků mimořádně nadaných nebo žáků dospělých“.

(RVP MŠMT, 2007)

3 Průřezové téma Člověk a svět práce

Cílem průřezového tématu Člověk a svět práce je vybavit žáka praktickými dovednostmi a informacemi pro jeho pracovní život tak, aby byl schopen efektivně reagovat na dynamický rozvoj na trhu práce a měnící se požadavky na pracovníky. Prostřednictvím kariérového vzdělávání si žák osvojí znalosti, a především dovednosti pro řízení své kariéry a života, které využije pro cílené plánování a odpovědné rozhodování o svém osobním rozvoji, dalšímu vzdělávání a seberealizaci v profesních záměrech. Zároveň se naučí přijímat změny ve své profesní kariéře jako běžnou součást života.

Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka, které získal v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, měly by pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

(RVP MŠMT, 2007)

„Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, které žáky vede k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti a tím jim pomáhá k vytváření životní a profesní orientace. Plán vzdělávání oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, ve kterých žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidmi a s moderní technikou se kterou se teprve seznamují v jejich neznámých podobách a širších souvislostech. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o podstatnou složku potřebnou pro uplatnění člověka v následujícím životě a ve společnosti. Tím se diferencuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich bezpečnou protiváhou. Je založena na tvořivé myšlenkové spoluúčasti žáků.“

(metodický portál RVP CZ, 2015)

4 Výchovně vzdělávací proces

Součástí každého výchovně vzdělávacího procesu jsou výchovně vzdělávací cíle, učivo, nemateriální prostředky (formy a metody), materiální prostředky (učební pomůcky a didaktická technika) a účastníci – učitel a žák.

4.1 Výchovně vzdělávací cíle

„Výchovně vzdělávací cíle jsou požadované změny ve vědomí, chování a postojích žáků, projevující se osvojením nových poznatků, dovedností a rozvojem žádoucích rysů osobnosti žáka, které jsou dosaženy ve výchovně vzdělávacím procesu“ (Slavík, Miller, 2012, s. 36). Cíle musí být jasně definované, přiměřené a kontrolovatelné. Obecné cíle jsou uvedeny v RVP a ŠVP, konkrétní cíle v rámci jednotlivých vyučovacích jednotek.

4.2 Učivo

„V současném pojetí je chápáno jako věcný obsah učení, učební látka v něm a zahrnuje souhrn vědomostí a dovedností, které si má žák osvojit. V širším pojetí učiva zahrnuje veškerou zkušenost žáka, kterou si osvojuje ve výuce, tj. hodnoty, postoje, dovednosti a znalosti“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2009, s. 328). Učivo dělíme na základní, bez kterého nelze postupovat dále, rozvíjející, při kterém se prohlubují získané poznatky a doplňkové, které je pro žáky spíše motivační.

4.3 Formy výuky

Formy výuky řadíme do nemateriálních prostředků. „Formou výuky se rozumí uspořádání podmínek k realizaci obsahu vyučování v určitém místě a času“ (Slavík, Miller, 2012, s. 55). Formy výuky je možné členit z mnoha hledisek. Jedno z nich je podle způsobu organizace na výuku teoretickou, praktickou, exkurzi, distanční vzdělávání a vyučování, kombinovanou a autodidakti.

4.3.1.1 Formy výuky v praktickém vyučování

Dle Kříže (2020, s. 35) se praktické vyučování vykonává ve školách a školských zařízeních nebo na pracovištích fyzických nebo právnických osob, které mají kompetence k činnosti související s daným oborem vzdělání a uzavřou se školou smlouvu o obsahu a rozsahu praktického vyučování a podmínkách o jejich konání.

Na žáky se při praktickém vyučování vztahují ustanovení zákoníku práce, které přizpůsobují pracovní dobu, bezpečnost a ochranu zdraví, péči o zaměstnance a pracovní předpoklady žen a mladistvých a další ustanovení o bezpečnosti a prevenci zdraví.

Organizační formy odborného výcviku

Předmět odborný výcvik je na středních odborných učilištích profilujícím oborem. Výuka předmětu odborný výcvik se zakládá v osvojování hlavních praktických dovedností a pracovních návyků, zhotovení výrobků, ve výkonu služeb nebo ve výkonu prací, které mají hmotnou hodnotu. Osvojené praktické dovednosti jsou hlavním potenciálem absolventů oborů vzdělání s výučním listem.

Odborný výcvik dělíme na: individuální, skupinový, frontální, výcvik žáků v družstvech, individuální nácvik, produktivní činnost.

(Kříž, s. 38)

- **„Individuální odborný výcvik**

V této organizační formě jsou žáci přiděleny k jednotlivým kvalifikovaným pracovníkům (instruktorům praktického vyučování), kteří mají stejné oprávnění a zodpovědnost jako učitelé odborného výcviku. Pokud se tato forma odborného výcviku využívá, zařizuje se tam, kde skupinový odborný výcvik není možno z důvodů dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví zajistit, nebo kde je malý počet žáků v oboru vzdělání a nelze vytvořit dostatečně hojnou učební skupinu.

- **Skupinový odborný výcvik**

Při této organizační formě se odborného výcviku účastní žáci jedné učební skupiny, pod přímým vedením učitele odborného výcviku, na jednom pracovišti (nejčastěji školní dílny) a v jednom učebním dnu.

Při této organizační formě se rozeznává:

- frontální výcvik žáků,
- výcvik žáků v družstvech,
- individuální nácvik žáků.

• **Frontální výcvik žáků**

Při frontálním výcviku žáků celá učební skupina získává odborné dovednosti při plnění stejných pracovních úkolů. Pořádá se ve školních dílnách. Učební skupina zastupuje většinou třetinu třídy. Pokud je třída naplněna na plný počet (třicet tři žáků), připadlo by na jednu skupinu jedenáct žáků. Pro jednotlivé obory vzdělání s výučním listem je vymezena maximální rozsáhlost učebních skupin.

• **Výcvik žáků v družstvech**

Výcvik žáků v družstvech je nepříliš využíván. Vhodný je při zajišťování výuky předmětu odborný výcvik. Učitel odborného výcviku se při této organizační formě musí zaměřit na:

1. instruktáž- je problematická, protože každá skupina vykonává odlišnou práci a učitel odborného výcviku musí tyto činnosti mimořádně vysvětlit a demonstrovat,
2. pozorování bezpečnosti- je organizačním problémem,
3. střídání družstev na pracovištích a střídání žáků v družstvech,
4. bedlivou evidenci.

• **Individuální nácvik**

Tato forma odborného výcviku se obyčejně neorganizuje. Je vyhrazena především pro zaostávající žáky (pro žáky, kteří chyběli při výuce v minulých praktických vyučovacích jednotkách, popřípadě v teoretických jednotkách, pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i pro žáky - leváky.

• **Produktivní činnost**

V poslední době je tvůrčí činnost značně často zařazována do výuky předmětu odborný výcvik na středních odborných učilištích. Pro žáky je velmi atraktivní proto, že za kvalitně odvedenou práci mají možnost získat finanční honorář. Sama o sobě však produktivní činnost nemůže být do výuky odborného výcviku zařazena. Pokud ji chce učitel odborného výcviku do výuky zařadit, musí produktivní činnost podřídit:

1. výchovně vzdělávacím cílům,
2. učební osnově předmětu odborný výcvik,
3. předpisům bezpečnosti a ochrany zdraví.

Každý učební den s produktivní činností musí mít také úvodní, průběžnou a závěrečnou instruktáž, byť značně kratší než u ostatních učebních dnů“

KŘÍŽ, Emil. *Základní principy didaktiky praktického vyučování: pro zemědělství, lesnictví a příbuzné obory*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut vzdělávání a poradenství, 2018. ISBN 978-80-213-2846-4.s. 38- 39

4.4 Metody výuky

„Metoda výuky je způsob vzájemného uspořádání činností učitele i žáků, které směřuje ke stanoveným cílům“ (Votava, 2011, s. 151). Odborníci člení metody dle rozličných kritérií. Mohou to být např. tato:

- „Kritérium klasifikace metod- zdroj poznání a způsob poznatků (aspekt didaktický):
 - **Metody slovní:**
 - monologické metody (vysvětlování, instruktáž, přednáška, výklad, vyprávění)
 - dialogické metody (rozhovor, rozhovor, dramatizace)
 - metoda písemných prací
 - metoda práce s učebnicí, knihou, textem.
 - **Metody názorně- demonstrační** (úplného poznávání předmětů a jevů)

- metoda zkoumání předmětů a jevů
- předvádění (demonstrace) obrazů a předmětů, pokusů, aktivit
- plánování dynamické a statické
- **Metody praktické (praktických činností)**
 - nácvik motorických a praktických dovedností
 - žákovy experimenty a laboratorní činnosti
 - umělecké a výtvarné práce
 - pracovní aktivity (v dílnách, na pozemku)
- **Kritérium třídění- stupeň aktivity a samostatnosti žáka (pojetí psychologické):**
 - metody informativně- receptivní
 - metody stimulačně- receptivní- reproduktivní
 - problémový výklad- krajní
 - metody heuristické- tvůrčí
 - metody badatelské
- **Kritéria použití metod výuky – myšlenkové operace (aspekt logický)**
 - postupy srovnávací
 - postupy induktivní
 - postupy deduktivní
 - postupy analytické
 - procesy shrnující
- **Kritérium třídění – specifická funkce metody ve vyučovacím procesu (aspekt procesuální):**
 - metody motivační
 - metoda vytváření moderních vědomostí a dovedností a jejich osvojování (expoziční)
 - metoda upevňování vědomostí a opakování učiva (fixační)
 - metody diagnostické a hodnotící
 - metody aplikační
- **Kritérium třídění- teoreticko-praktická úroveň (aspekt aplikační)**

- teoretické metody (klasická přednáška a přednáška ex katedra, poučení s diskusí, cvičení a seminář
- teoreticko-praktické (diskusní metody, problémové metody, programovaná výuka, diagnostické a klasifikační metody, projektové metody)
- praktické metody (instruktáž, coaching-mentoring, counseling), asistování, rotace práce, stáž, exkurze.“

(Vališová, Kasíková, s. 193, 194)

Dle Vališové (2015, s. 193, 194) se ve skutečném vyučovacím procesu „uplatňují různé vyučovací metody souběžně a ve vzájemném propojení, nejsou od sebe vzájemně odděleny“. Metody se mohou v rámci vyučovací jednotky kombinovat, je na učiteli, jak tento postup promyslí.

Co výrazně ovlivňuje volbu metody?

- „všeobecně druh a stupeň vzdělávací instituce či školy.
- zákonitosti výchovně-vzdělávacího procesu a z nich vyplývající vyučovací zásady.
- profil vědního oboru či učebního předmětu.
- organizační formy (ty představují určité uspořádání/organizaci vnějších podmínek vyučování).
- použití konkrétní metody do celkového zapojení ostatních vyučovacích metod.
- učební možnosti žáků a jejich osobnostní předpoklady:
 - věkové (fyzické a psychické)
 - úroveň studijní připravenosti
 - osobnostní charakteristika jedince atd.
- psychologický profil kolektivu (sociální skupiny) jako komplex.
- zvláštnosti vnějších podmínek vyučování:
 - časový faktor
 - prostorová úprava místa výuky

- geografické podmínky atd.
- charakter učitele:
 - úroveň praktické a teoretické přípravy.
 - talent metodického mistrovství
 - vlastní vědomosti z oboru a pedagogické činnosti
 - osobnostní předpoklady atd.“

(Vališová, Kasíková, s.194)

-

4.5 Učební pomůcky a didaktická technika

Každý učitel by měl ve svých hodinách vhodně využívat materiální didaktické prostředky, mezi které patří učební pomůcky a didaktická technika. „Učební pomůcka je nosičem didaktické informace, má bezprostřední vztah k obsahu výuky“ (Slavík, Miller, 2012, s. 94). Didaktická technika pak umožní didaktickou pomůcku prezentovat.

4.6 Učitel a žák

4.6.1 Osobnost učitele

„Osobností učitele se rozumí jedinec, který je charakterizován určitými diferencovanými psychologickými vlastnostmi a pedagogickými schopnostmi“ (Slavík, Miller, 2012, s. 104). Pro výkon této profese musí mít jedinec určité předpoklady. Patří mezi ně i komunikační dovednosti.

4.6.2 Komunikativní dovednosti učitele

Podle Dyrtrtové (2009, s. 77) je v případě budoucích učitelů podstatné vyučovat a rozvíjet jejich řečové dovednosti.

Důvodů je více, například:

- „Řeč je podstatným dorozumívacím předmětem, i když existují jiné formy komunikace (gesta, mimika, podněty).

- Jazyk je spolehlivým a významově nejbohatším dorozumívacím pomůckou.
- Slovní vyjádření myšlenek je aktivní kreativní činností.
- Úspěch slovního vyjádření záleží na vyjadřovacích způsobilostech a také řečnických zručnostech.
- podmínkou ke správnému vyjadřování je znalost spisovné výslovnosti, ovládnutí gramatiky a dostatečně hojná slovní zásoba.
- V mluveném i psaném projevu se odráží osobnost člověka, jeho kultivovanost, všeobecný přehled, odborné znalosti, charakterové rysy apod.
- Učitelé sami by měli umět citlivě odstraňovat nedokonalosti ve vyjadřování žáků a stupňovat tak kulturu jejich řeči a kulturnost projevu vůbec“.

Základním komunikačním nástrojem je mluva. Případnou strukturu komunikace tvoří:

- komunikátor (mluvčí, osoba sdělující)
- komunikant (adresát, příjemce, posluchač, posluchač, osoba přijímající sdělení)
- komuniké (sdělení)

Dytrtová, Krhutová,(2009, s. 77)

Mezi styly jazykového projevu patří:

- Prostě sdělovací (běžně dorozumívací, hovorový, neoficiální) – prosté sdělení, oznámení, zpráva, dopis.
- Odborný (vědecký, prakticky odborný, popularizační) – vědecký výklad, odborná nebo popularizační přednáška, referát.
- Publicistický, ke kterému bývá někdy přiřazován také způsob řečnický a způsob reklamy (užívaný v rozhlase, televizi, v novinách, ve veřejných vystoupeních) – úvodník, vysvětlení, rozhovor, zpravodajství, stať, anonce, sdělení.

- Umělecký (slovesná umělecká díla prozaická, poetická a demokratická) – pověst, příběh, báseň, drama.

DYTRTOVÁ, Radmila a Marie KRHUTOVÁ. *Učitel: příprava na profesi*. Praha: Grada, 2009. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2863-6, s. 78

Učitel by měl ve vyučovacím procesu:

- hovořit spisovně, výrazně a plynule,
- stanovit své myšlenky srozumitelně a s logickou návazností,
- přizpůsobit obsah a metody oznámení věku žáků a s tím spojenou vyspělostí intelektu, mít na zřeteli dosavadní vědomosti žáků.

V mluveném projevu je třeba dbát na:

- obsahovou a významovou stránku,
- slohovou a mluvnickou stránku,
- přednesovou a zvukovou stránku,
- nonverbální stránku.

DYTRTOVÁ, Radmila a Marie KRHUTOVÁ. *Učitel: příprava na profesi*. Praha: Grada, 2009. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2863-6, s. 79- 80

PRAKTICKÁ ČÁST

5 Charakteristika školy

5.1 Střední odborná škola Litvínov – Hamr, p. o. – historie a současnost

Střední odborná škola Litvínov – Hamr uvádí, že je po celou svou historii spojena s výukou obvyklých krušnohorských živností a služeb. Již v roce 1890 existovala v Horním Litvínově významná německá státní škola pro průmysl hračkářský, kterou

navštěvovalo 97 žáků. Učiliště v Kopistech působí od roku 1962, odtud se v roce 1974 stěhuje do nové budovy v Litvínově – Hamru, kde sídlí až dodnes. Základní učební obory obchodu, řemesel a služeb zůstávají po celou dobu zachovány. Ze středního odborného učiliště spravovaného podnikem DEHOR se škola v roce 1994 pod Ministerstvem hospodářství České republiky mění na Integrovanou střední školu s maturitními, učebními a nástavbovými obory. Tato státní škola s právní subjektivitou spolupracuje s úřadem práce a Hospodářskou komorou v Mostě a partnerskou školou v SRN.

V současné je Střední odborná škola Litvínov – Hamr krajskou příspěvkovou organizací. Nyní je zde vzděláváno cca 500 žáků. Obory vzdělávání na této škole jsou následující – Aranžér, Čalouník, Kadeřník, Krejčí, Prodavač, Truhlář, Tesař a Umělecký truhlář. Ve vzdělávání lze pokračovat nástavbovým studiem Podnikání zakončeným maturitní zkouškou. Ve školním roce 2006/2007 byl nově otevřen maturitní obor Operátor dřevařské a nábytkářské výroby. Ve školním roce 2008/2009 přibyl další obor – Grafický design (dříve Propagační výtvarnictví – aranžování).

V rámci další péče o žáky nabízíme možnost stravování ve školní jídelně, různé zájmové kroužky, možnost sportování ve dvou tělocvičnách a fitcentru, exkurze, zahraniční stáže apod. V případě zájmu lze zajistit ubytování na internátu v Litvínově nebo v Mostě. Za produktivní práci je žákům vyplácena odměna

(SOŠ, SOU Litvínov – Hamr, 2023).

5.2 Identifikační údaje

„Škola: Střední odborná škola, Litvínov – Hamr, příspěvková organizace

Sídlo: 435 42 Litvínov – Hamr, Mládežnická 236

Zřizovatel organizace: Ústecký kraj, Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem, IČO: 7089215

Název: KADEŘNÍK

Kód a název oboru vzdělání: 69-51- H/01 KADEŘNÍK

Délka a forma vzdělání:

- 3 roky v denní formě vzdělání
- 1 až 2 roky v denní formě vzdělávání ve zkráceném studiu pro uchazeče, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou, nebo střední vzdělání s výučním listem v jiném oboru vzdělání
- 3 roky v dálkové formě vzdělávání

Dosažený stupeň vzdělání: střední vzdělání s výučním listem, kvalifikační úroveň EQF 3

Platnost upravené verze ŠVP: od 1. 9. 2022“ (ŠVP SOŠ SOU Litvínov – Hamr).

5.3 Profil absolventa školy

„Absolvent se vyznačuje těmito odbornými kompetencemi:

- volí vhodnou úpravu účesů podle kvality a diagnózy vlasů v souladu s požadavky zákazníka, zdravotně-hygienickými předpisy, technologickými postupy a estetickými zásadami
- poskytuje různé druhy masáží vlasové pokožky a provádí povrchovou a hloubkovou regeneraci vlasů
- upravuje vlasy stříháním
- dočasně tvaruje vlasy vodovou ondulací, teplem
- upravuje vlasy chemicky preparací, barvením, odbarvováním, melírováním
- poskytuje poradenskou službu
- využívá znalostí z historické tvorby účesů a aplikuje je v moderní účesové tvorbě
- upravuje vlasy do náročných společenských a soutěžních účesů
- holí vousy a upravuje tvar knírů a plnovousů stříhem, barví řasy a obočí, kníry a plnovousy
- vytváří a ošetřuje vlasové doplňky a vlásenky, upravuje je
- vhodně volí přípravky v souladu s technologickými postupy, bezpečně s nimi manipuluje a dodržuje správné dávkování a způsoby jejich likvidace

- sleduje průběžně nabídku nových přípravků a motivuje zákazníka k nákupu, doporučuje vhodnou péči o vlasy
- dodržuje zásady osobní a provozní hygieny a zdravotně-hygienické předpisy a chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví
- rozvíjí estetické cítění a uplatňuje je v kadeřnické praxi
- provádí návrhové kresby úpravy vlasů a tvoří podle nich účesy s ohledem na typ zákazníka a tvar jeho obličeje a hlavy
- vhodně navazuje kontakt se zákazníkem, jedná profesionálně a kultivovaně ve vztahu k zákazníkům, spolupracovníkům a obchodním partnerům
- umí se vyrovnat se stresovými situacemi a regulovat své chování
- orientuje se v ekonomicko-právním provozu a ve sjednávání nákupu přípravků vlasové kosmetiky
- zná význam, účel a užitečnost kvalitně vykonávané práce
- chrání životní prostředí vhodným nakládáním s energií, materiály, odpady a vodou“.

Absolvent je veden tak, aby:

- „reálně posuzoval své fyzické a duševní možnosti a odhadoval důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- měl reálnou představu o kvalitě své práce, pracoval svědomitě a pečlivě, snažil se dosahovat co nejlepších výsledků a konstruktivně přistupoval k důvodné kritice a k odstraňování vzniklých nedostatků
- uplatňoval znalosti psychologie oří komunikaci s klientem
- měl základní přehled o nabídce profesních a vzdělávacích možností a příležitostí v regionu a uměl posoudit a zajistit možnosti svého pracovního uplatnění a jim odpovídající potřeby dalšího vzdělávání
- uměl vhodným způsobem prezentovat výsledky své práce i dispozice k dalšímu profesnímu i osobnostnímu rozvoji
- rozuměl podstatě a principům podnikání, měl představu o právních, ekonomických a administrativních, osobnostních a etických pravidel soukromého podnikání
- kalkuloval cenu poskytovaných služeb
- vedl skladovou evidenci

- uvažoval a jednal ekonomicky v osobním i pracovním životě, pracoval hospodárně a snažil se o loajálnost v pozici zaměstnance
- dodržoval obecné a pro obor specifické zásady bezpečnosti práce, ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární prevence
- dodržoval obecné a pro obor specifické zásady ochrany životního prostředí
- řešil samostatně, pohotově a zodpovědně úkoly na svěřeném pracovišti a pracoval podle stanovených technologických postupů
- uměl pracovat v týmu, upevňoval interpersonální vztahy a adekvátně jednal s lidmi
- organizoval si účelně práci a pracoviště a udržoval na něm pořádek a čistotu
- sledoval vývojové trendy oboru v rámci systému celoživotního vzdělávání
- využíval cizí jazyk v odborné i osobní komunikaci na úrovni středního odborného vzdělání
- pracoval v souladu s platnou legislativou a platnými normami a standardy v daném oboru“.

(ŠVP SOŠ SOU Litvínov – Hamr).

6 Odborný výcvik – učební osnova předmětu

6.1 Cíl vyučovacího předmětu

„Cílem odborného výcviku je osvojení odborných dovedností potřebných k úspěšnému vykonávání pracovních činností v povolání. Žáci jsou vedeni k orientaci v základech tvorby účesů a aktuálních módních trendech. Osvojují si používání pracovních prostředků v souladu s technologickými postupy, poznávají způsoby organizace práce. Umí zvolit vhodné materiály a doporučit takovou úpravu vlasů, která odpovídá charakteru zákazníka, estetickým hlediskům a módním trendům.“ (ŠVP SOŠ a SOU Litvínov – Hamr).

V předmětu Odborný výcvik jsou rozvíjeny klíčové kompetence k učení a řešení problémů při práci se zákazníkem. Cílem odborného výcviku je, aby si žáci osvojili odborné dovednosti, potřebné k vykonání pracovních činností.

„Žáci:

- osvojují si přípravu pomůcek, náradí a materiálu
- rozvíjejí své komunikační schopnosti
- samy zvládají navrhnout moderní účes
- umí zvolit vhodný střih a barvu
- dbají pokynů učitele odborného výcviku
- pracují samostatně
- dodržují BOZ

(ŠVP SOŠ a SOU Litvínov – Hamr).

6.2 Charakteristika učiva

„Odborný výcvik navazuje na vědomosti žáků získané při teoretickém vyučování, které se v praxi dále prohlubují. Obě tyto složky spolu souvisejí, vzájemně se doplňují a podporují. Největší důraz je kladen na rozvíjení dovednosti žáků v praxi formou práce na zákaznicích a modelech. Při kadeřnických soutěžích si žáci nejen procvičují své dovednosti, ale mají možnost porovnat své schopnosti s žáky jiných

škol. Dále se rozvíjejí jejich vědomosti formou exkurzí do salonů. Žáci se účastní kurzů a školení pod záštitou profesionálních firem. Učí se módní techniky stříhání vlasů, zdokonalují a osvojují si techniky barvení a melírování vlasů, orientují se v poradenské službě a péči o vlas“

(ŠVP SOŠ a SOU Litvínov – Hamr).

6.3 Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

„Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- vládli komplexní úkony v dámském, pánském oboru
- neustále rozvíjeli své dovednosti, sledovali módní trendy a účastnili se odborných školení a seminářů
- rozvíjeli své komunikační a interpersonální schopnosti
- osvojili si používání náradí a pomůcek
- orientovali se v módní a účesové tvorbě
- uměli zvolit a doporučit stříh a barvu

znali technologické postupy preparace vlasu.“ (ŠVP SOŠ a SOU Litvínov – Hamr).

6.4 Strategie výuky

„Odborná příprava trvá tři roky. V prvním ročníku se žáci učí základní technologické postupy stříhání a natáčení vlasů, péči o vlas, holení vousů. V druhém ročníku si žáci prohlubují a rozšiřují dovednosti získané v prvním ročníku. Učí se módní techniky stříhání vlasů, barvení a melírování vlasů a provádí preparaci vlasů. Ve třetím ročníku mají možnost si žáci rozšiřovat své dovednosti v salonech, kde upravují společenské účesy, navrhují módní trendy účesů a poradenskou službu vzhledem k typu zákazníka a typu vlasu. Při výuce se využívají metody výkladu, předvádění-demonstrace, dělené instruktáže, nácviku a cvičení.“ (ŠVP SOŠ a SOU Litvínov – Hamr).

6.5 Hodnocení výsledků žáků

„Hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků se řídí školní směrnicí. Hodnocení je doprovázeno verbálním rozbořením kladů a nedostatků ve vědomostech a dovednostech. Probíhá veřejně, před celou skupinou. Ve třetím ročníku v pololetí žáci vykonávají přípravnou zkoušku. Při závěrečné praktické zkoušce se hodnotí samostatnost, manuální dovednost, odbornost, technika práce a estetika. Oceňuje se nejen správnost pracovních postupů a vědomostí žáků, ale také znalost bezpečnostních a hygienických předpisů. S průběžnou klasifikací jsou zákonní zástupci seznamováni prostřednictvím internetu, informačních schůzek a výpisů z průběžné klasifikace.“ (ŠVP SOŠ a SOU Litvínov – Hamr).

6.6 Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a aplikaci průřezových témat

„V předmětu Odborný výcvik jsou rozvíjeny klíčové kompetence k učení, řešení problému při samostatné práci se zákazníkem. Důraz je kladen na personální a sociální kompetence, které jsou nedílnou součástí práce v oborech služeb. Během odborného výcviku se žáci učí vést podnikatelskou agendu a při každém svém úkonu jednat podle zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a plně v souladu s řádem kadeřnické provozovny. Hlavním cílem průřezového tématu je vybavit žáka znalostmi a kompetencemi, které mu pomohou využít svých osobních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce. Průřezové téma Člověk a svět práce lze realizovat různými metodami a formami v teoretickém a praktickém vyučování. Je nutné vést žáky k bezpečnosti a hygieně práce, k tomu, aby uměli řešit existenční otázky, byli tolerantní, uměli využívat masová média, dovedli jednat s lidmi, byli ochotni jednat ve veřejném zájmu a ve prospěch jiných lidí, vážili si materiálních a duchovních hodnot a životního prostředí. Jsou schopni vysvětlit základní aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, učí se pracovat s příslušnými právními předpisy. Vhodné jsou exkurze pro příslušnou oblast uplatnění absolventů, při kterých se věnuje pozornost nejen odborné činnosti

podniků, ale i pracovní náplní pracovníků Významnou roli zde má odborná praxe žáků v reálných pracovních podmínkách.“

(ŠVP SOŠ SOU Litvínov – Hamr).

6.7 Zařazení průřezového tématu Člověk a svět práce

Dle ŠVP zařazení průřezového tématu Člověk a svět práce slouží k:

- „ověření správnosti prvotní volby profesní orientace žáka v rámci odborných předmětů a předmětu Odborný výcvik
- probírání tematických celků vedoucích k poznávání světa práce zejména na oblasti uplatnění absolventů daného směru a oboru vzdělání
- nácvik řešení situací souvisejících s hledáním zaměstnání, kontaktu se zaměstnavateli, s úřady (Úřad práce, Finanční úřad, Hygienická stanice apod.)
- osvojování obecných komunikativních dovedností
- doplnění znalostí a dovedností žáků, které souvisejí s tím, jak se uplatní ve světě práce, které jim pomáhají při rozhodování o další vzdělávací a profesní orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv
- vedení k osvojení kompetence aktivně rozhodovat o vlastní profesní kariéře, uplatnit se na trhu práce a přizpůsobit se jeho změnám
- motivování žáků k tomu, aby si uvědomili, že zodpovídají za vlastní život, význam vzdělání pro život, k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře, seberealizaci v profesních záměrech
- návštěvy kariérového poradenství a přednášek pro budoucí absolventy na Úřadu práce Most
- jak se žáci rozvíjejí v nabídce profesních a vzdělávacích možností a schopnosti kriticky je posuzovat
pochopení a přijímání změn ve své profesní kariéře jako běžnou součást života
- otevřenosti vůči celoživotnímu učení
- poznávání trhu práce s ohledem na vývojové trendy a požadavky zaměstnavatelů

(ŠVP SOŠ SOU Litvínov – Hamr).

6.8 Cíl Odborného výcviku s aplikací průřezového tématu Člověk a svět práce

Cílem odborného výcviku s aplikací průřezového tématu Člověk a svět práce je připravit žáky v učebním oboru tak aby dobře a kvalitně plnili kadeřnické služby, které jsou mnohdy velmi náročné. V odborném výcviku žáci navazují na učivo z teoretické části, ve které získali nové vědomosti a mohou je touto cestou aplikovat v praxi a dále je rozvíjet. Odborný výcvik a teoretická část spolu velmi souvisejí a vzájemně se prolínají a doplňují. Učitel odborného výcviku je povinen seznámit se s osnovami odborných předmětů, aby navázal odborný výcvik na teoretickou část. Žáci by se měli naučit základní aspekty, mezi které patří profesionální vystupování, pracovní kázeň, vyslechnout si přání zákazníka a snažit se mu co nejvíce vyhovět, být empatický, usměvavý, protože to je základem úspěchu a toho, že se k nám zákazníci budou rádi vracet, protože budou spokojeni, a to je naše priorita. Je opravdu důležité kultivovaně jednat s lidmi, být pro ně zároveň jako psycholog, protože zákazníci si k nám chodí nejen pro zhotovení krásného účesu, či jiných úkonů, ale jdou se k nám odreagovat (vyzpovídat se) a právě v tomto okamžiku je důležitá vzájemná empatie, ochota a laskavost. Je důležité jednat s lidmi, být schopni řešit samostatně neočekávané, a ne příliš příjemné situace a dokázat se vyrovnat se stresovými situacemi, dokázat ihned na místě řešit problémy. Učitel odborného výcviku u jednotlivých žáků hodnotí i tyto činnosti, které vždy na konci odborného výcviku zhodnotí, a naopak vytkne chyby, které se vyskytly. I přesto je důležité neustále žáky chválit, mít k nim pozitivní přístup aby žáky jejich výkony co nejvíce motivovaly.

6.9 Mezipředmětové vztahy v rámci předmětu odborný výcvik

Informatika

Žáci využívají počítačový software k tvorbě konkrétního návrhu účesu pro zákazníci/zákazníka. Program Virtuální kadeřník je online vlasový stylistička pro zvolení účesů, barvy vlasů, určených pro ženy a muže všech věkových kategorií.

Nabízí možnost vyzkoušet si účesy, barvy vlasů na vlastní fotografii.“ Díky pokročilé době a moderním technologiím jsou žáci schopni zákazníkům nabídnout kvalitní a uspokojivé služby přímo na míru.

Odborné kreslení

Žáci si navrhnu vlastní nákres na realizaci nového fiktivního kadeřnického salónu v tomto předmětu. Vytvoří si jednotlivě, každý sám za sebe, dle svých představ nákres a společně se celá skupina vzájemně zhodnotí.

Matematika

V rámci tohoto předmětu si žáci osvojí matematickou a finanční gramotnost. „Matematická gramotnost je schopnost jedince poznat a pochopit roli, kterou hraje matematika ve světě, dělat dobře podložené úsudky a proniknout do matematiky tak, aby splňovala jeho životní potřeby jako tvořivého, zainteresovaného a přemýšlivého občana.“ „Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svoji rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně zprávy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.“ (ŠVP SOŠ SOU Litvínov – Hamr).

Chemie

Žáci si zopakují značení SH vět (RS vět) a jejich značení, která jsou na kosmetických přípravcích natištěna (nebezpečné látky).

Obrázek 1: Označení symbolů

Staré značení		Nové označovací symboly podle GHS	
Symbol	Označení nebezpečnosti	Symbol	Označení nebezpečnosti
	Výbušné poznávací písmeno: E		Vybuchující bomba Pro výbušné látky/směsi a produkty obsahující výbušné látky
	Extrémně hořlavé poznávací písmeno: F+		Plamen Pro hořlavé plyny, aerosoly, kapaliny nebo pevné látky
	Vysoce hořlavé poznávací písmeno: F		Plamen Pro hořlavé plyny, aerosoly, kapaliny nebo pevné látky
	Oxidující poznávací písmeno: O		Plamen nad kruhem Pro hořlavě (oxidačně) působící plyny, kapaliny nebo pevné látky
	Žiravé poznávací písmeno: C		Korozivní účinky Pro látky a směsi, které na kovy působí korozivně, leptají pokožku a/nebo jsou vysoce škodlivé pro oči
	Vysoce toxické poznávací písmeno: T+		Lebka na zkřížených kostech Pro vysoce toxické látky a směsi

Ekonomika

Žáci pracují skupinově na vlastním návrhu realizace fiktivního pracoviště OV. Každý z žáků si provede kalkulaci celého vybavení pracoviště na materiálu a vybavení dle mých pokynů a následně si společně projdeme jednotlivé kalkulace a vzájemně je zhodnotíme. Cílem tohoto předmětu je, aby žáci uměli správně disponovat s finančními prostředky.

Ekologie

Žáci se učí, jak bezpečně likvidovat nebezpečný odpad (včetně nutné dokumentace). V rámci exkurze navštíví životní prostředí, kde jim bude vysvětlena ECO likvidace (třídění odpadu- sklo, plast, papír atd.).

Občanská výchova

V rámci exkurze žáci navštíví potřebné úřady, mezi které patří:

- Stavební úřad
- Hygienická stanice

- IZS
- Životní prostředí

V tomto předmětu si každý vyzkouší navrhnout vlastní kadeřnický salón , který budou následně fiktivně realizovat.

Psychologie

V tomto předmětu se žáci naučí, že v oboru Kadeřník-kadeřnice zároveň plní i funkci psychologa, z čehož vyplývá, že musí naslouchat zákazníkům, zvolit vhodnou metodu komunikace, být empatictí, zvládat sebeovládání, mít estetické cítění, zručnost, tvořivost, představivost.

Materiály

Žáci využívají pracovní nářadí: nůžky, hřeben, břitvu, fén, seřezávač vlasů, aj., ovládají základní úkony, jako jsou: mytí vlasů, masáž hlavy, natáčení vodové ondulace, trvalé preparace, barvení a odbarvování vlasů, melírování vlasů, holení, stříhání, foukaná ondulace, tvorba moderních účesů atd.

Zdravověda

Žáci si opakují poskytnutí 1. pomoci dle svých vědomostí, schopností a dovedností. V první řadě si v rámci psychohygieny osvojují, jak se vyhnout stresu a únavě, která nás dennodenně vystavuje řadě zátěžových situací. Základními metodami je jednak pravidelný pohyb, který je pro člověka velmi důležitý a nepostradatelný, díky němu podporujeme psychické zdraví a udržujeme tělo v kondici. Dalším prvkem je dostatek kvalitního spánku (7-8 hodin), kdy bychom si každý den měli určit čas spánku a také čas vstávání. Nesmíme zapomínat na vyváženou a zdravou stravu, která nás zásobuje energií. Naše tělo by mělo mít dostatečný přísun bílkovin, tuků, vlákniny, sacharidů aj. důležitý je také pitný režim, pomocí kterého tělo čistíme a zbavujeme ho tak škodlivých látek. Další metodou je relaxace, kdy je důležité správné hospodaření s časem, je nutné myslet na dostatek odpočinku. Relaxační metodou je například cvičení jógy, kde si protáhneme tělo a naučíme se správně dýchat.

Výuka je zaměřena na správnou hygienu a životosprávu, somatologii, anatomii, kožní choroby, choroby a poškození vlasů a pokožky

„BOZP (Bezpečnost a ochrana zdraví při práci) je interdisciplinární nebo též mezivědní obor, který lze definovat také jako legislativou stanovená pravidla nebo opatření, jejichž úkolem je předcházet ohrožení nebo poškození lidského zdraví při pracovním procesu.“

Základy 1. pomoci

Hlavní zásadou je poskytnutí 1. pomoci, kterou si žáci dle svých vědomostí, dovedností a schopností, neustále opakují. Je důležité vědět, že jedním z faktorů základních životních funkcí je vědomí, dýchání a krevní oběh (ŠVP SOŠ SOU Litvínov – Hamr).

7 Návrh žákovského projektu – vedení fiktivního kadeřnického salónu

Žáci v rámci realizace projektu navrhnou novou podobu jejich budoucí provozovny.

Cílem projektu je návrh fiktivního kadeřnického salónu s 15 kadeřnickými křesly pro dámské, 2 křesly pro pánské a 1 na dětské oddělení. Křeslo je součástí pracovního místa, kde žáci vykonávají veškeré pracovní úkony. Úkolem žáků bude vymyslet a nakreslit, jak by taková toaleta měla vypadat, co je její součástí. Cvičná provozovna bude mít zároveň 3 mycí mísy, umyvadlo a dřez, 2 skříně na spotřební materiál, 2 odpadkové koše a 1 automatický lux. Samotná pracovní plocha, výška stropu a umístění světla jsou dány hygienickými normami, které je důležité respektovat.

Realizace je velmi náročná na přípravu, jelikož se jedná o velký projekt, rozhodla jsem se ho rozdělit do několika sekvencí, tak aby byl zvládnutelný pro všechny žáky. Realizace bude prací pouze třetího ročníku, celkem se tohoto projektu zúčastní 23 žáků. Zároveň bude realizace součástí žákova portfolia k závěrečné zkoušce. Samotný projektový den bude probíhat na konci ledna.

Projekt: Realizace fiktivní cvičné provozovny

Téma: Návrh fiktivní cvičné provozovny

Třída: 3. H 24 žáků

Skupina: 3. HA 6 žáků

3. HB 6 žáků

3. HC 6 žáků

3. HD 6 žáků

Mezipředmětové vztahy:

- Odborné kreslení
- Estetika
- Psychologie
- Ekonomika
- Ekologie

- Zdravověda

Materiální zajištění:

- papír na výkresy A 4
- čtvrtky A 3
- obyčejná tužka č. 1, 2
- barevné pastelky pastelové, základní
- poznámkový blok A 5, 20 listů

Cílem je vytvoření cvičné provozovny v prostorách školy, které navštěvují žáci během svého studia na odborné škole. Rozměr provozovny je 15 metrů na 6 metrů, se šesti okny (150 centimetrů na 90 centimetrů), každé okno má ventilaci a jedny vstupní dveře.

Na začátku realizace sdělím cíl, a jak bude tento den probíhat. Prvním krokem bude samostatná práce, kdy si každý žák navrhne svou vlastní toaletu. V druhé části rozdělím žáky do čtyř skupin. Skupiny jsou označeny písmeny. V této fázi bude cílem kooperace týmu. Jedná se o sociální dovednost, kterou se žáci učí během svého studia. Spolupráce bude probíhat ve spojení vlastních návrhů a odsouhlasení jednoho, na kterém si všichni shodnou. Vítězný návrh nakreslí na A 3 čtvrtku a v této fázi již musí plánovat umístění, tak aby byla zachována hygienická norma. Žáci navrhnou pouze 3 toalety.

V poslední sekci se spojí celá třída a postup se opakuje. Po návrhu toalet se zaměří na výběr mycích mís, které budou celkem tři. Jelikož částka 150 000 se zdá celkem vysoká, je potřebná kalkulace každého vybavení. Protože se žáci chtějí zaměřit také na estetickou výzdobu, zázemí pro zákazníky, recepci a relaxační zónu v čekárně včetně dětského koutku, je potřeba provádět průběžnou kalkulaci a vyhledávat v rámci předmětu Informatiky levné zboží a doplňky. V tomto kroku je velmi důležitá kooperace všech žáků. Součástí realizace jsou velkou pomocí exkurze, například na úřad práce, kde si vyzkouší, jak podat žádost na příspěvek ke zřízení vlastní provozovny. Také mají možnost požádat o dotaci na vytvoření pracovního místa. Na živnostenském úřadě si založili fiktivní živnostenské oprávnění, kde sami zjistili, že není jednoduché bezchybně vyplnit veškeré formuláře a doložit vše potřebné. Realizace proběhla v hodinách občanské výchovy. Bylo nutné navštívit i

další instituce a získat potřebná povolení k uskutečnění projektu. To posloužilo žákům k získání vlastních zkušeností se založením a vedením kadeřnického salónu. V případě, že by si žáci zřizovali vlastní kadeřnický salón, museli by v tomto případě navštívit také VZP, OSSZ, hygienickou stanici a odbor životního prostředí, kde by jim byly sděleny informace týkající se jejich podnikatelské činnosti. Inovace v ŠVP zvýšila zájem o odborný výcvik a stala se velkou motivací žáků na přípravu k realizaci vlastního kadeřnického salónu po absolvování školy a získání výučního listu.

7.1 Ekonomická rozvaha

“Rozvaha podává přehled o majetku podniku (aktivech) a zdrojích jeho krytí (pasivech) v peněžním vyjádření k určitému datu (tzv. rozvahovému dni) a umožňuje tak posoudit finanční pozici podniku.“

IPODNIKATEL:: Rozvaha – přehled o majetku podniku a zdrojích jeho krytí [online]. Ing. Jakub Křížka, 2020 [cit. 2023-03-28].

Na fiktivní realizace učebny odborného výcviku byla vyhrazena ředitelkou školy maximální částka (150 000 Kč), která bude čerpána postupně podle etap realizace. Po konzultaci s vedením školy byl navrhnutý ceník nabízených služeb s ohledem na dovednosti žáků.

7.2 Rozpis nabízených služeb

Kadeřnický salon dámský

Žákovská provozovna

Mládežnická 236, Litvínov - Hamr

www.skolahamr.cz

tel. 476 753 436

Po 8.00-13.00

Út 8.00-13.00

St 8.00-13.00

Čt 8.00-13.00

Pá 8.00-13.00

O přijetí posledního zákazníka rozhoduje učitel odborného výcviku.

Ceník služeb

Mytí vlasů	30 Kč
Regenerace vlasů	30 Kč
Vlasový zábal – maska	50 Kč
Stříhání vlasů	100 Kč
Kreativní střih	120 Kč
Vodová ondulace – dle délky vlasů	90-110 Kč
Masáž hlavy	40 Kč
Ondulace horkým vzduchem	100 Kč
Lakování vlasů	20Kč
Tužidlo	20Kč
Gelový vosk	20 Kč
Preparace vlasů – dle délky vlasů	150-210 Kč
Preparace vlasů – částečná	100 Kč
Barvení vlasů – odrosty	170 Kč
Barvení vlasů – celých – dle délky vlasů	230-320 Kč
Americké barvení – dle délky vlasů	310-410 Kč
Stahovací lázeň	100 Kč
Melírování vlasů – čepice	170 Kč
Melírování vlasů – alobal, fólie atd.	270-370 Kč

Přeliv vlasů – dle délky vlasů	120-270 Kč
Žehlení vlasů – dle délky vlasů	60-70 Kč
Společenský účes – vč. stylingu, náročnosti	350-600 Kč

Barvení a melírování vlasů – příplatek za materiál

Odměrka melíru	810Kč
10 ml barvy	50Kč
Cena za donesený materiál	70Kč

Sleva 50 % pro zaměstnance a žáky SOŠ – Litvínov – Hamr

Žáci v rámci odborného výcviku v dámském kadeřnictví nabízejí pro širokou veřejnost možnost využití jejich služeb za nižší ceny, které odpovídají jejich dovednostem a znalostem. Tento kadeřnický salon je otevřen každý den, lze se objednat předem telefonicky nebo osobně.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA
LITVÍN OV – HAMR

7.3 Hygiena práce

Náplní hygieny práce v rámci státního zdravotního dozoru je kontrolovat, zda podnikatelský subjekt plní zákonné povinnosti a požadavky v oblasti ochrany zdraví při práci.

Kontrolní orgán, tedy Krajská hygienická stanice, může kontrolovat požadavky na provedení pracoviště, tedy například odvětrávání, osvětlení, mikroklimatické podmínky na pracovišti, dodržování limitů fyzické zátěže pracovníků, limity prachu,

chemické škodliviny, hygienické limity, ale také například plnění požadavků na ergonomii pracoviště, vybavení pro poskytnutí první pomoci, sanitární vybavenost, dodržování pitného režimu či zásobování pracoviště zdrojem vody nebo dokonce zajištění preventivní zdravotní péče zaměstnanců.“

Kontrolním orgánem hygieny práce je Krajská hygienická stanice (KHS). Zastává funkci státního zdravotního dozoru. Krajská hygienická stanice může provádět kontroly v těchto základních oblastech:

- ochrana zdraví při práci
- hygiena výživy a předmětů běžného užívání
- epidemiologie
- obecná a komunální hygiena
- hygiena dětí a mladistvých

8 Dotazníkové šetření

8.1 Využití dotazníku

„Dotazník je vedle pozorování a rozhovoru jednou z nejčastěji používaných metod získávání dat (zejména v humanitních vědách). Je také velmi často používanou metodou při různých průzkumech a výzkumech studentů na středních a vysokých školách a jeho výsledky jsou uváděny v závěrečných, bakalářských, magisterských, doktorských a jiných pracích. Nežřídka je využíván i v odborné poradenské praxi. Dotazník je vlastně způsob psaného řízeného rozhovoru. Je přitom méně časově náročný než rozhovor. A lze ho zadávat i skupinově, nejen individuálně. Při sestavování dotazníků je třeba promyslet a přesně určit hlavní cíl dotazníkového průzkumu, logicky a stylisticky správně připravit konkrétní otázky a před definitivní aplikací dotazníku provést pilotáž na menším počtu zkoumaných osob, která nám pomůže provést poslední úpravy dotazníku. Otázky by měly být anonymní. Tím lze zvýšit upřímnost odpovědí.“

ABZ slovník cizích slov: Pojem dotazník jako výzkumná metoda. *Scz.abz.cz* [online]. prof.PhDr.Rudolf Kohoutek,CSc [cit. 2023-03-28].

Otevřená otázka znamená, že respondenta neomezujete žádnými mantinely (možnostmi, mezi kterými si musí vybrat). Dáváte mu volnost. Respondent má k dispozici textové pole, do kterého může napsat cokoliv. Ale i tato otázka může mít nějaké limity, například omezení počtem znaků. Nebo můžete definovat formát odpovědi, třeba číslo, datum nebo e-mail.

Otevřené otázky jsou určeny ke zkoumání specifických odpovědí respondentů, které není možné vyjádřit jinak než slovním popisem. Odpovědi z otevřených otázek pak nelze statisticky vyhodnotit. Neuděláte z nich průměr nebo rozptyl, neurčíte maximum ani minimum. Máte však možnost hlouběji poznat třeba pocity respondenta, jeho náhled na problém či konkrétní návrhy na zlepšení nějaké záležitosti.

Polouzavřené otázky je vhodné použít tam, kde je třeba získat konkrétní i textovou odpověď. Textová odpověď je obvykle definovaná jako samostatná odpověď na

posledním místě. Respondenti ji vybírají, pokud si nemohou vybrat z nabídky definovaných odpovědí.

Uzavřené otázky jsou všechny takové, které neumožňují specifikovat odpovědi textovým popisem. Nepatří sem pouze „výběr z možností“, ale i další speciální typy otázek, které jsou vhodné pro zkoumání různorodých vlastností proměnných.“

SURVIO, Typy otázek v dotazníku: Dotazníkové otázky [online]. Typy otázek v dotazníku, 2020 [cit. 2023-03-28].

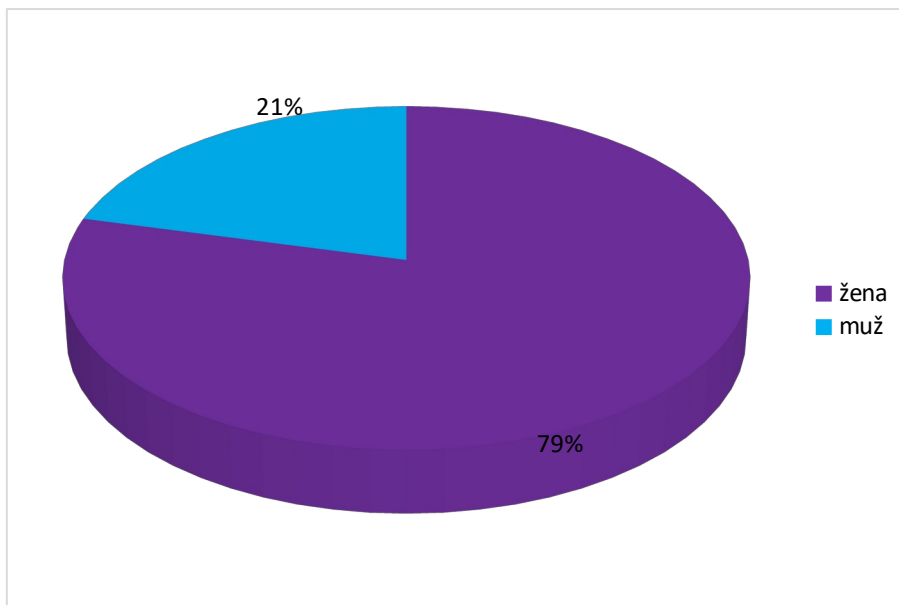
8.2 Realizace vlastního dotazníkového šetření

Dotazník je sestaven celkem z 10 uzavřených otázek. Pro vypracování mé bakalářské práce jsem na střední odborné škole rozdala celkem 93 dotazníků.

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jak jsou žáci spokojeni s provozovnou odborného výcviku po realizaci fiktivního kadeřnického salonu. Byla jsem velmi mile překvapená, že mi bylo vyplněno všech 93 dotazníků, tedy 100 %.

8.3 Výsledky dotazníkového šetření

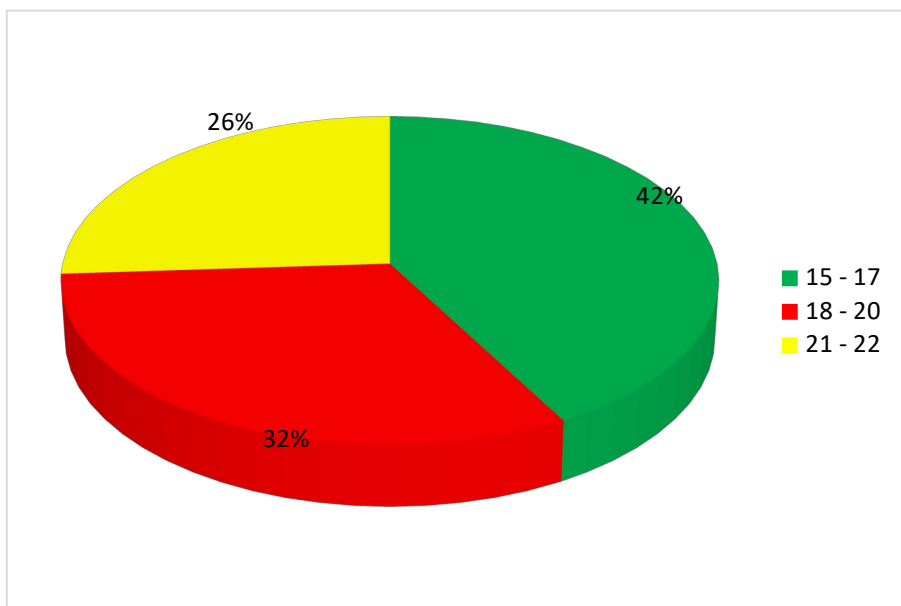
Graf 1: Pohlaví dotazovaných

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 79 % žen a 21 % mužů.

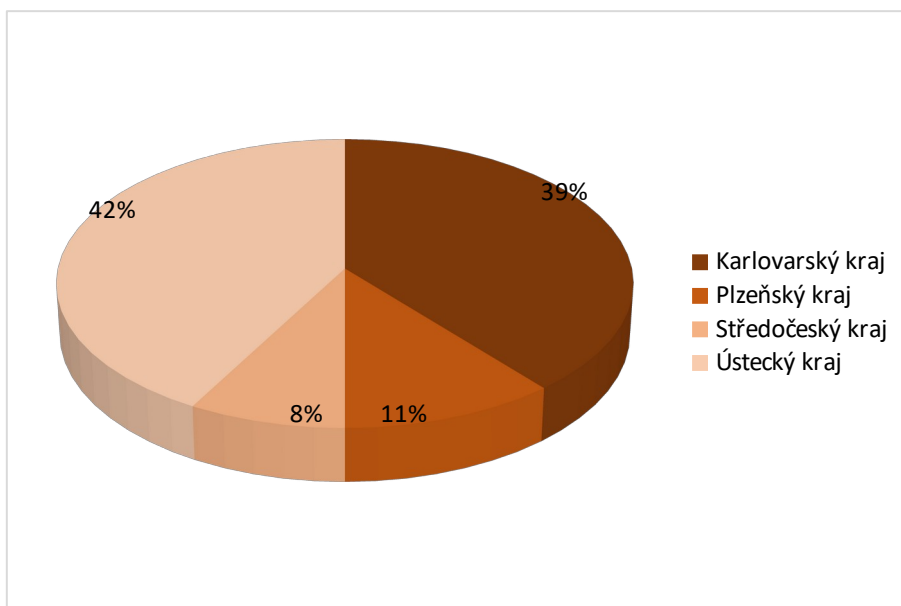
Graf 2: Věk dotazovaných

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Respondenty byli žáci 1., 2. a 3. ročníku. Každá věková kategorie má své zastoupení. Nejvíce respondentů je ve věku od 15 do 17 let, tedy 1. ročník (42 %). Druhý ročník má 32 % a třetí ročník má nejnižší zastoupení a to 26 %.

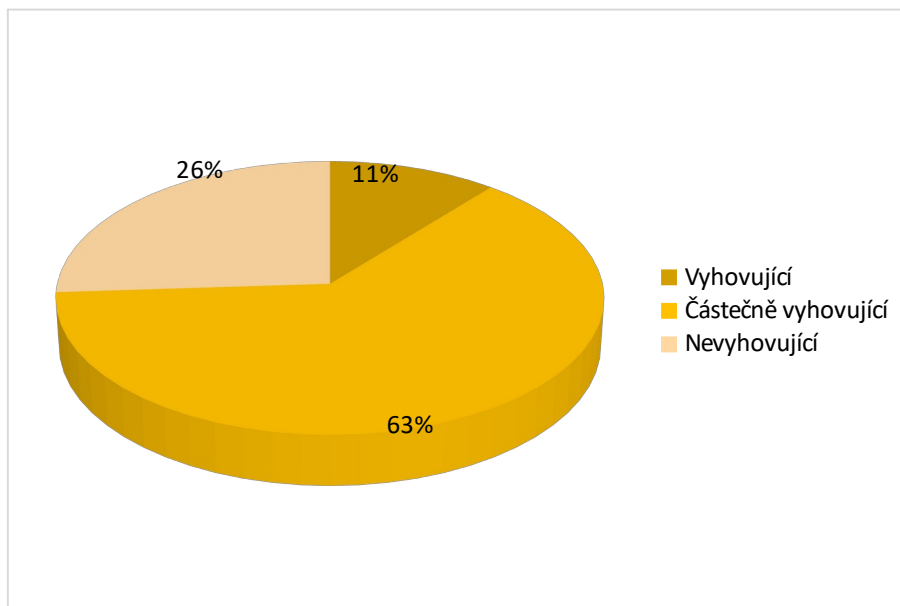
Graf 3: Z jakého pocházíte kraje?

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Cílem této otázky bylo zjistit, odkud jsou respondenti ochotni navštěvovat školu v rámci výuky. Z 42 % navštěvují školu žáci z Ústeckého kraje, z 39 % z Karlovarského kraje, 11 % žáků je z Plzeňského kraje a pouze 8 % tvoří žáci ze Středočeského kraje. Ústecký kraj měl největší zastoupení, a to díky tomu, že žáci mají školu v místě bydliště.

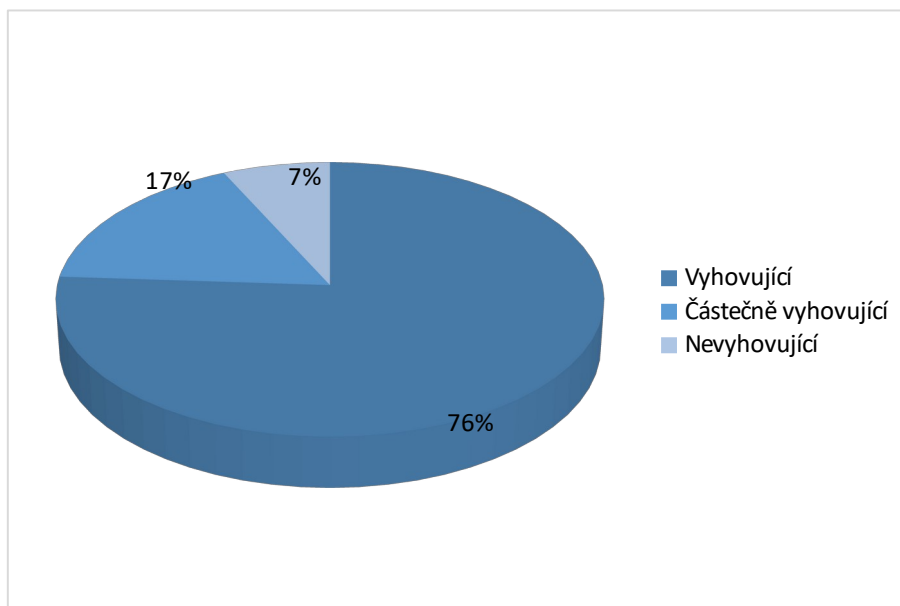
Graf 4: Jak hodnotíte své pracoviště před realizací fiktivní firmy?

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Realizace se zúčastnili pouze žáci 3. ročníků, kteří si vytvořili návrh dle vlastních představ. Žáci 1. a 2. ročníku se realizace neúčastnili, ale měli možnost porovnat pracoviště před a po realizaci. Z velké většiny bylo pracoviště částečně vyhovující (63 %), nevyhovující skončilo s 26 % a vyhovující pouze s 11 %.

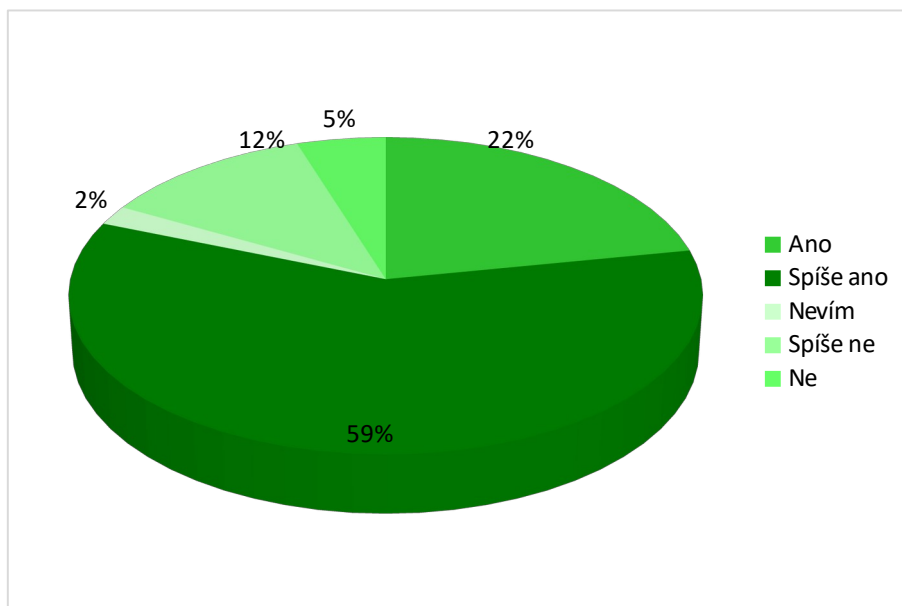
Graf 5: Jak hodnotíte své pracoviště po realizaci fiktivní firmy?

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Na tuto otázku odpovídali žáci všech ročníků. Hodnocení bylo kladné, realizace měla velký úspěch. Žáci 1. a 2. ročníku byli spokojeni se změnami na pracovišti odborného výcviku, které realizovali žáci 3. ročníku. Estetická výzdoba provozovny zvelebila a žáci se tam cítí velice příjemně. Na pracovišti je i nadále výborná atmosféra. Hodnocení dopadlo takto: Z 76 % byla realizace vyhovující, z 17 % částečně vyhovující a ze 7 % nevyhovující.

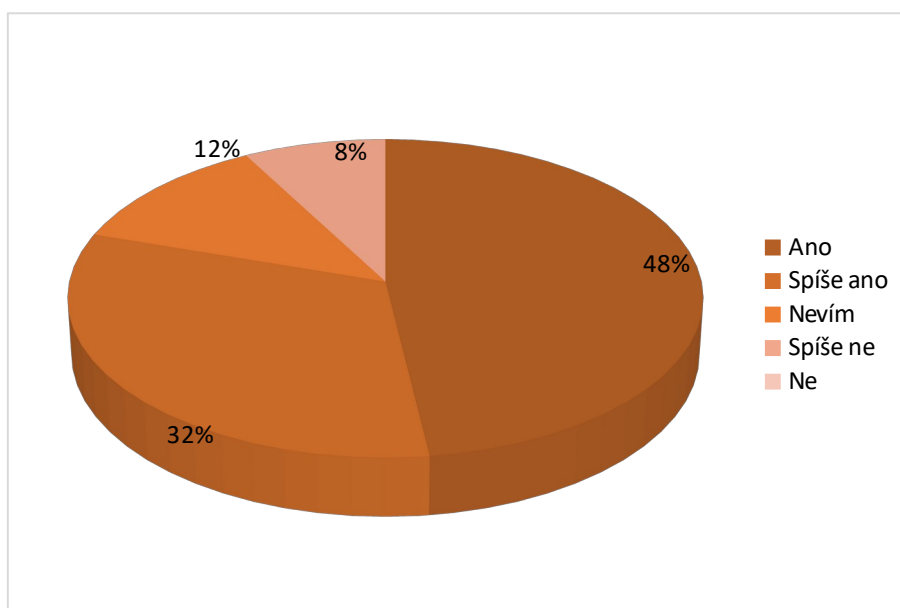
Graf 6: Byly pro vás postupy v rámci realizace fiktivní firmy srozumitelné?

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Tato otázka byla zaměřena na dvě části. V první části se žáci měli zamyslet nad ekonomickou rozvahou, jak nakládat s penězi, které byly uvolněny a schváleny ředitelkou školy a v druhé části bylo cílem zjistit, zda veškeré informace, které byly poskytnuty, byly srozumitelné a žáci samostatně pracovali na návrhu vlastní realizace. Na základě grafu bylo vyhodnoceno, že pro 59 % žáků byly postupy srozumitelné jako- spíše ano, pro 22 % ano, 12 % spíše ne, 5 % ne a pouze 2 % žáků odpověděli nevím.

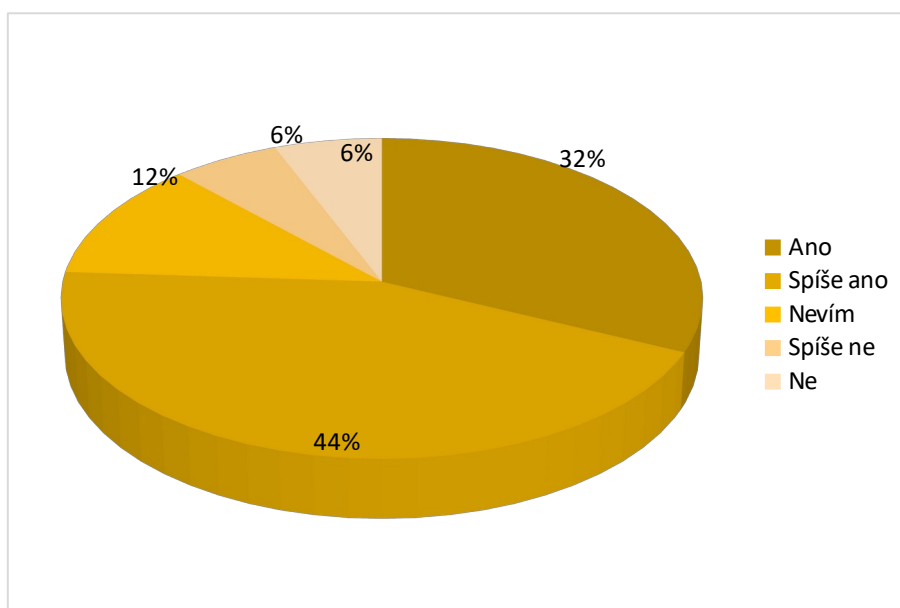
Graf 7: Byla vybavenost kadeřnického salónu adekvátní požadavkům běžně fungující provozovny?

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Cílem realizace bylo, aby si žáci v rámci svých návrhů uvědomili náročnost nejen obměny salónu, ale také vybavenosti. Úkolem bylo porovnání cen na trhu veškerého vybavení a nakoupit co nejlevněji a úspěšně, aby byli spokojeni. Výsledný průzkum vyhodnotil, že z 48 % byla vybavenost salónu adekvátní, ze 32 % spíše adekvátní, z 12 % žáci nevěděli, a z 8 % spíše nevěděli.

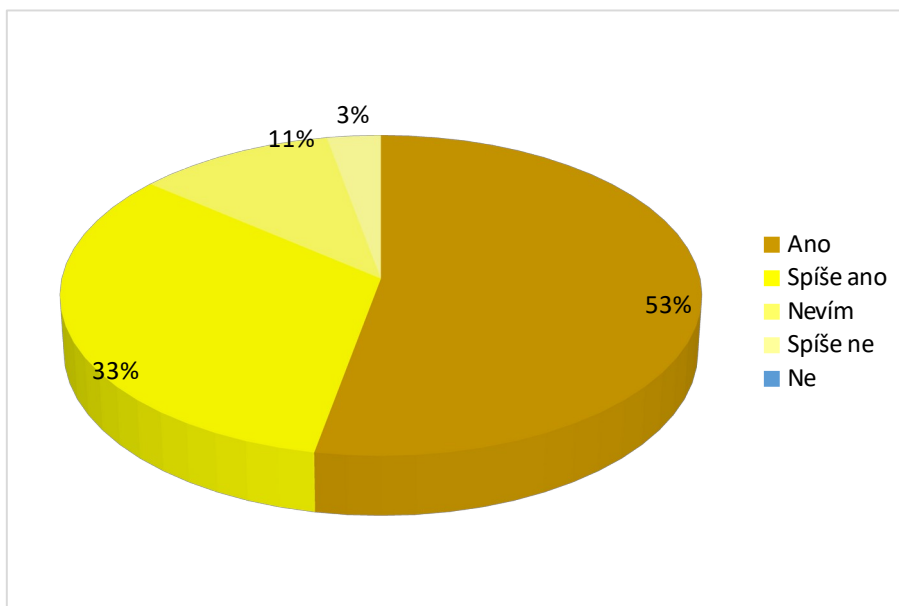
Graf 8: Pomohla vám účast v tomto projektu získat potřebné dovednosti pro realizaci vlastního salónu?

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Tuto realizaci žáci navrhovali sami pouze na základě svých informací. V předmětu odborného kreslení si každý z žáků vytvořil vlastní návrh dle svých představ. Poté proběhlo hlasování, kde se vybral jeden návrh na realizaci. Účast žáků byla potřebná k jejich přípravě do budoucího života, která se týkala podnikatelského záměru a zjištění, zda by byli schopni zrealizovat svůj vlastní salón. 44 % žáků účast v tomto projektu spíše pomohla, z 32 % pomohla, 12 % žáků nevědělo, z 6 % spíše nepomohla a z 6 % nepomohla.

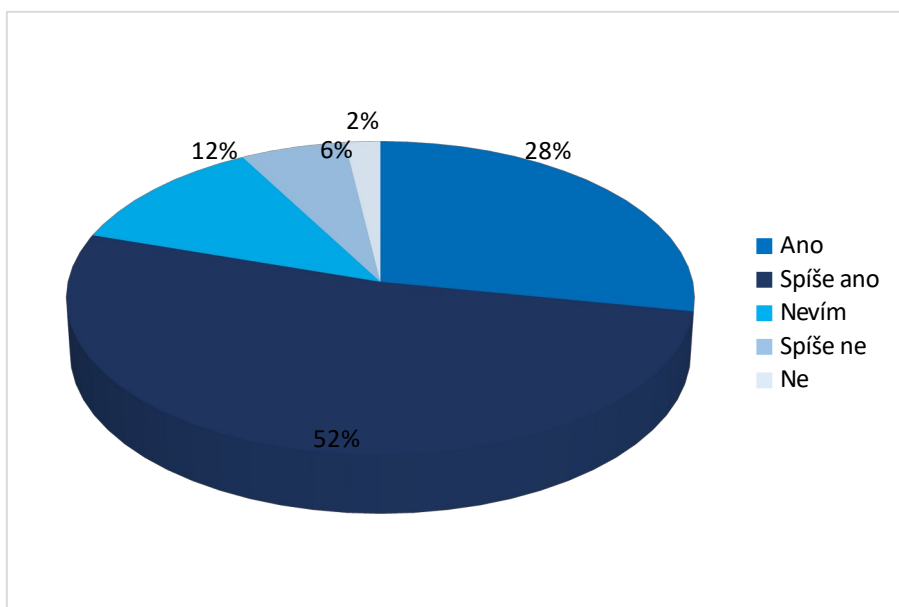
Graf 9: Považujete realizaci tohoto projektu za úspěšnou?

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Žáci se měli vyjádřit, zda se jim realizace projektu zdařila či ne. Pro ano bylo 53 % žáků, 33 % spíše ano, 11 % žáků nevědělo a pro 3 % žáků nebyla úspěšná.

Graf 10: Doporučili byste studium na této škole

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Tato odpověď se týkala všech ročníků, proto konečné výsledky dopadly takto: 52 % by studium spíše doporučili, 28 % by určitě doporučili, 12 % žáků nevědělo, z 6 % by studium spíše nedoporučili a pouhá 2 % žáků zvolili odpověď ne.

9 Shrnutí výsledků a vlastní doporučení

Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo:

- V oboru Kadeřník-kadeřnice převažují dívky.
- Největší zastoupení měl 1. ročník.
- Většina žáků má školu v místě bydliště.
- Za vyhovující označilo pracoviště před realizací fiktivní firmy nadpoloviční většina žáků.
- Jako vyhovující po realizaci fiktivní firmy označilo pracoviště 76 % žáků, jedná se tedy o výrazný nárůst.
- Postupy při realizaci fiktivní firmy byly pro většinu žáků srozumitelné.
- Rovněž vybavení salónu po obměně většina žáků považovala za adekvátní.
- Převážná většina žáků konstatovala, že jim účast v projektu pomohla v možné realizaci vlastního salónu.
- 86 % žáků považovalo realizaci projektu za zdařilou.
- 80 % žáků by doporučilo školu známým.

Z výsledků dotazníkového šetření je zřejmé, že pro žáky byla realizace fiktivní firmy přínosem a vybavení salónu, které se díky tomu změnilo, jim vyhovuje. Škole lze doporučit, aby v realizaci tohoto způsobu výuku předmětu Odborný výcvik pokračovala, neboť žáci získají nové znalosti, a to ekonomické i odborné, které jim pomohou při uplatnění na trhu práce.

ZÁVĚR

Hlavním cílem mé bakalářské práce s názvem Průřezové téma Člověk a svět práce a jeho aplikace ve výuce praktického vyučování na středních odborných školách byla Tvorba návrhu pro výuku odborného výcviku s aplikací průřezového tématu Člověk a svět práce pro SOŠ a SOU a Návrh žakovského projektu – Vedení fiktivního kadeřnického salónu. Na základě informací, které jsem uvedla ve výše uvedené bakalářské práci mohu vyjádřit, že žáci 3. ročníku, kteří se účastnili realizace, byli se svými výsledky spokojeni, motivováni a společně se nám podařilo dosáhnout jak dílčích cílů, ale rovněž hlavního cíle mé bakalářské práce.

Teoretická část byla zaměřena na vysvětlení pojmů, seznámení žáků s přípravami na realizaci salónu a osvojení si základních vědomostí BOZP, zdokonalili se v matematické a finanční gramotnosti a ekonomické rozvaze, kde si prověřili jejich znalosti týkající se správného hospodaření s penězi.

V praktické části měli možnost v rámci exkurze navštívit příslušné úřady, kde jim byly poskytnuty informace, které se týkaly jejich eventuálního budoucího podnikání a kde hlavním cílem byla realizace fiktivního salónu.

Dle dotazníkového šetření byla realizace pro žáky 3. ročníku velkým přínosem, tato spolupráce je obohatila o další dovednosti, které v rámci této realizace získali.

Téma zaměřené na obor Kadeřník/kadeřnice jsem si vybrala z osobních důvodů, protože jsem v tomto oboru vyučena. A přesto, že se tomuto oboru nevěnuji a pracuji v jiném odvětví, ráda jsem se k tomuto tématu vrátila a využila poznatky, které jsem získala i studiem na IVP. Přála bych si, aby má bakalářská práce byla přínosem nejen pro žáky, ale také pro všechny pedagogické pracovníky.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Odborné monografie

DYTRTOVÁ, Radmila a KRHUTOVÁ, Marie. Učitel – příprava na profesi. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2836-6. s. 77, 78, 79, 80

KNECHT, Petr a Gabriela ŠUMAVSKÁ. Moderní odborná škola: názory učitelů pilotních škol na kurikulární reformu. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2011. ISBN 978-80-86856-96-4.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU*. Praha: Kurikulum, 2012. ISBN 978-80-87652-05-3.

KŘÍŽ, Emil. *Základní principy didaktiky praktického vyučování pro zemědělství, lesnictví a příbuzné obory*. Praha: ČZU, IVP, 2018. ISBN 978-80-213-2846-4. s. 35, 38, 39

PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška a MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. 6. vydání. Praha: Portál, 2009. 400 s. ISBN 978-80-7367-647-6.

SLAVÍK, Milan a MILLER, Ivan. *Oborová didaktika pro zemědělství, lesnictví a příbuzné obory*. 3. vydání. Textová studijní opora. Praha: ČZU v Praze, IVP, 2012. 136 s. ISBN 978-80-213-2277-6.

ŠVP SOŠ LITVÍNOV – HAMR. *Školní vzdělávací program pro obor vzdělání: 69-51-H/01 Kadeřník*. Interní materiál školy. 2023.

VALIŠOVÁ, Alena a KASÍKOVÁ, Hana. *Pedagogika pro učitele*. 2., rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Grada, 2010. 456 s. ISBN 978-80-247-7840-2. s. 193, 194

VOTAVA, Jiří. *Úvod do pedagogiky*. 1. vydání. Praha: ČZU, IVP, 2011. 204 s. ISBN 978-80-213-2229-5.

Elektronické zdroje

ABZ slovník cizích slov: Pojem dotazník jako výzkumná metoda. *Scz.abz.cz* [online]. prof.PhDr.Rudolf Kohoutek,CSc [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/dotaznik-jako-vyzkumna-metoda>

HABROVÁ, Martina. *Sociální znevýhodnění*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <http://katalogpo.upol.cz/socialni-znevychodneni/pomucky/4-4-1-didakticke-pomucky/>

IPODNIKATEL:: Rozvaha – přehled o majetku podniku a zdrojích jeho krytí [online]. Ing. Jakub Křížka, 2020 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.ipodnikatel.cz/rozhava-prehled-o-majetku-podniku-a-zdrojich-jeho-kryti/>

JEDNOTNÝ METODICKÝ PORTÁL MŠMT: RVP SOV - rámcové vzdělávací programy středního odborného vzdělávání. *Edu.cz* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2020, 31. srpna 2020 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaci-programy-stredniho-odborneho-vzdelavani-rvp-sov/>

METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ. *Vzdělávací oblast Člověk a svět práce - úvod* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10760>

MŠMT. *Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)*. [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupný z: <http://aplikace.msmt.cz/Predpisy1/sb190-04.pdf>

NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ: Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání.: *69-51-H/01 Kadeřník* [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007, 28.6.2007 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <http://zpd.nuov.cz/RVP/H/RVP%206951H01%20Kadernik.pdf>

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČESKÉ REPUBLIKY, Vzdělávací oblast člověk a svět práce: Člověk a svět práce. *Metodický portál RVP.CZ* [online]. Praha:

2015, 10.12.2015 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10760>

RVP SOV - Rámcové vzdělávací programy středního odborného vzdělávání: RVP SOV. *Edu.cz* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaci-programy-stredniho-odborneho-vzdelavani-rvp-sov/>

RVP KADERŇNÍK - *Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání: 69-51-H/01 Kadeřník*. [online]. [cit. 2023-03-20]. Dostupný z: <http://zpd.nuov.cz/RVP/H/RVP%206951H01%20Kadernik.pdf>

SOŠ LITVÍNNOV-HAMR – Střední odborná škola Litvínov-Hamr. *O škole*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.skolahamr.cz/o-skole/historie>

SURVIO, Typy otázek v dotazníku: Dotazníkové otázky [online]. Typy otázek v dotazníku, 2020 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.survio.com/cs/blog/typy-otazek/typy-otazek-v-dotazniku/>

Průřezová témata ve výuce žáků odborných škol: Člověk a životní prostředí, Člověk a svět práce. 2. vydání. Praha, 2012.

Dostupné také z:

https://nuov.cz/uploads/KURIKULUM/Prurezova_temata_2._dil.pdf

<https://www.slunecnice.cz/android/sw/virtualni-kadernik/>

https://www.civop.cz/public/media/symboly_1.png

https://www.google.com/search?q=so%C5%A1+litv%C3%ADnov+hamr+logo&tbm=isch&source=univ&fir=VorpZbhdfdp7aM%252Czz_FzJPIpOA82M%252C_%253B9tLz7k8uus3x3M%252Cja024e0z5bmyxM%252C_%253B4IDj_Z9sI-S-9M%252C5g7vcSyOkeu1GM%252C_%253Bv9gPGgDT2n5rbM%252CqOTkPggOvRb4wM%252C_%253Bu3aeOdZI49oR3M%252CCFuB-yOIpXoMMM%252C_%253BVzyCJxxJRfmNqM%252CE94FAfk8nMxyLM%252C_%253Bu4XLB8ZtJJWTeM%252Ci1WJ_MNYAZrBaM%252C_%253B8-

[KIoA3rnV0AM%252CCFuB-yOIpXoMMM%252C_%253BDBhUUZW9gR9N6M%252CZxjOST7PO3et6M%252C_%253BkXsgLxHsp9oGYM%252C4Rr-
zuwNfAQpM%252C&usg=AI4_-
kSrV1e0OhZN2MHK0g6gQT8cPNYpsA&sa=X&ved=2ahUKEwjx1c-
dzOX9AhUuQfEDHajvDSgQ7A16BAgcECg&biw=1536&bih=722&dpr=1.25](https://www.google.com/search?q=kade%C5%99nictv%C3%AD+obr%C3%A1zky&tbm=isch&ved=2ahUKEwikcWgzOX9AhVUmicCHTysBzUQ2-cCegQIABAA&oq=kade%C5%99nictv%C3%AD&gs_lcp=CgNpbWcQARgDMgQIABBDMgUIABCABDIECAAQQzIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDIFCAAQgAQ6CAgAEIAEELEDOgsIABCABBCxAxCDAVCjB1iVVGCEbmgAcAB4AoABYIgBzBCSAQIzMpgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nsAEAwAEB&sclicent=img&ei=G74VZOTPJ9S0nsEPvNieqAM&bih=722&biw=1536#imgcr=kftdbSmOPCLYOM)

[https://www.google.com/search?q=kade%C5%99nictv%C3%AD+obr
%C3%A1zky&tbm=isch&ved=2ahUKEwikcWgzOX9AhVUmicCHTysBzUQ2-
cCegQIABAA&oq=kade%C5%99nictv
%C3%AD&gs_lcp=CgNpbWcQARgDMgQIABBDMgUIABCABDIECAAQQzIFC
AAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDI
FCAAQgAQ6CAgAEIAEELEDOgsIABCABBCxAxCDAVCjB1iVVGCEbmgAcA
B4AoABYIgBzBCSAQIzMpgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nsAEAwAEB&sclicent=img&ei=G74VZOTPJ9S0nsEPvNieqAM&bih=722&biw=1536#imgcr=kftdbSm
OPCLYOM](https://www.google.com/search?q=kade%C5%99nictv%C3%AD+obr%C3%A1zky&tbm=isch&ved=2ahUKEwikcWgzOX9AhVUmicCHTysBzUQ2-cCegQIABAA&oq=kade%C5%99nictv%C3%AD&gs_lcp=CgNpbWcQARgDMgQIABBDMgUIABCABDIECAAQQzIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDIFCAAQgAQyBQgAEIAEMgUIABCABDIFCAAQgAQ6CAgAEIAEELEDOgsIABCABBCxAxCDAVCjB1iVVGCEbmgAcAB4AoABYIgBzBCSAQIzMpgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nsAEAwAEB&sclicent=img&ei=G74VZOTPJ9S0nsEPvNieqAM&bih=722&biw=1536#imgcr=kftdbSmOPCLYOM)

Hygiena práce a pracovního prostředí: Co je cílem hygieny [online]. 2015 [cit. 2023-03-27].

Typy otázek v dotazníku: Dotazníkové otázky [online]. Survio.com, 2020 [cit. 2023-03-27]. Dostupné z: <https://www.survio.com/cs/blog/typy-otazek/typy-otazek-v-dotazniku/>

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Pohlaví dotazovaných.....	48
Graf 2: Věk dotazovaných.....	49
Graf 3: Z jakého pocházíte kraje?.....	49
Graf 4: Jak hodnotíte své pracoviště před realizací fiktivní firmy?.....	50
Graf 5: Jak hodnotíte své pracoviště po realizaci fiktivní firmy?.....	51
Graf 6: Byly pro vás postupy v rámci realizace fiktivní firmy srozumitelné?.....	52
Graf 7: Byla vybavenost kadeřnického salónu adekvátní požadavkům běžně fungující provozovny?.....	53
Graf 8: Pomohla vám účast v tomto projektu získat potřebné dovednosti pro realizaci vlastního salónu?.....	54
Graf 9: Považujete realizaci tohoto projektu za úspěšnou?.....	55
Graf 10: Doporučili byste studium na této škole.....	55

SEZNAM ZKRATEK

Sb. – sbírky

odst. – odstavec

tj. – to je

SOŠ – Střední odborná škola

SOU – Střední odborné učiliště

BP – bakalářská práce

ZŠ – Základní škola

SŠ – Střední škola

ČZU – Česká zemědělská universita

ŠVP – Školní vzdělávací plán

RVP – Rámcový vzdělávací plán

ŘŠ – ředitelka školy

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

s. – strana

atd. – a tak dále

SRN – Spolková republika Německo

tzn. – to znamená

apod. – a podobně

KHS – Krajská hygienická stanice

VZP – Všeobecná zdravotní pojišťovna

OSSZ – Okresní správa sociálního zabezpečení

tzv. – tak zvaně

OV – Odborný výcvik

IZS – Integrovaný záchranný systém